

El periodista i polític Carles Sentís es va morir el dia 19 de juliol a Barcelona, a noranta-nou anys d'edat. Deixa una biografia representativa, en molts sentits, de la convulsa història del país durant el segle XX.

## Un periodista per a totes les situacions

**A** principi de l'any 1946, el periodista Carles Sentís (Barcelona, 1911), figura destacada de la premsa de Madrid (*ABC*) i de Barcelona (*La Vanguardia Española*, *Diario de Barcelona*, *Destino*) gràcies als reportatges enviats des de l'Àfrica de Charles de Gaulle, durant la Segona Guerra Mundial, i a les cròniques que fa del judici de Nuremberg, acabada la guerra, és nomenat corresponsal del diari *ABC* a Nova York, amb l'encàrrec de cobrir-hi els debats de l'ONU.

És, com es pot deduir de la decisió de "fer costat" a la França de De Gaulle, un aliadòfil, i, oficialment, un home del règim, de tota la confiança del nou règim: primer, a l'estranger, formant part, durant la guerra, dels serveis d'in-

formació i propaganda –propaganda antirepublicana– que Francesc Cambó ha muntat a Marsella, els Serveis d'Informació Fronterera del Nord-est d'Espanya (SIFNE), i després com a combatent armat, com a soldat.

Així, quan l'agost del 1939 el falangista Rafael Sánchez Mazas és nomenat ministre sense cartera, el pot contractar de secretari, càrrec que va ocupar durant onze mesos.

Per tot això –aliadòfil i periodista de prestigi– va rebre amb incredulitat i sorpresa la notícia que el govern americà li denegava el passaport.

L'explicació que va obtenir de l'agregat de premsa de l'ambaixada nord-americana, Philip Bonsal, amic seu, va ser que, segons les informaci-

ons de les quals disposaven, pertanyia a la Falange Espanyola –no havia estat l'home de confiança de Sánchez Mazas, fundador del partit?– i, per tant, com a membre d'un partit totalitari –en el seu cas, feixista–, no podia entrar als Estats Units.

No servia de res que hagués declarat que no havia format part de cap partit totalitari al qüestionari d'immigració que va haver d'omplir.

Però ell no era falangista. Quan, a indicació de Cambó, la tardor del 1937 va presentar-se a la zona nacional per posar-se a disposició, sense reserves, dels militars rebels, no el van obligar a fer-se de la Falange, però si l'hi haguessin forçat, se n'hauria fet.

Així s'explica, diria Sentís anys més tard, que molts falangistes i requetés tinguessin una determinada militància sense fonaments ideològics, cosa, cal afegir, que resultaria molt beneficiosa per al dictador Franco a l'hora de demanar obediències cegues a cada nova situació política, com se sap.

Com resoldre el malentès? Com demostrar que no era falangista? Per sort, sí que tenia amics falangistes, i un d'ells, l'escriptor José Antonio Torreblanca, li va donar la idea. Se li va acudir adreçar una carta a la Secretaria General de Falange dient que estava fent un estudi sobre els escriptors catalans del moment i va enviar uns quants noms de reconeguts falangistes, barrejats amb el seu, preguntant per la data del seu ingrés al partit.

A la carta de resposta, van dir que,



EL TEMPS

**Carles Sentís i Martí de Riquer, uniformats, passen per la plaça de Catalunya de Barcelona, acabada la guerra. Al cim del Rockefeller Center de Nova York, on feia de corresponsal, amb la seva muller, Maria Casablanca, el juliol del 1946.**

pel que feia a Sentís, no apareixia en cap registre. Aquella carta va ser la prova. Els funcionaris de l'ambaixada americana la van acceptar i així li fou concedit el passaport. Potser l'havien confós amb el seu germà falangista, va pensar. O potser ho havien deduït de la seva "biografia", bàsicament del fet que fos el braç dret de Sánchez Mazas.

No seria la darrera vegada que hauria de desmentir, rectificar, netejar o matisar la imatge pública de la seva persona. Les seves autobiografies dictades, *Memòries d'un espectador*, publicada per La Campana el 2006, és una defensa als atacs rebuts des del catalanisme, des de l'esquerra o, senzillament, des dels demòcrates.

En primer lloc, de la taca de ser espia de Franco. Després, de ser un franquista de pedra picada, de ser un col·laboracionista, quan ell pensava que no va fer-hi carrera política, que va tenir només la necessària per a poder desenvolupar les seves tasques periodístiques, i que les seves opcions polítiques eren divergents de les del règim, com a aliadòfil i com a partidari de la solució monàrquica i amic del candidat exiliat a Estoril.

També hi ha de rectificar, matisar i contextualitzar la interpretació que alguns historiadors i periodistes van donar del seu famós article "¿Finis Cataloniae?", publicat a *La Vanguardia Española* el 17 de febrer de 1939 just quan Barcelona acabava de ser ocupada.

El text va ser escollit com a mostra de "literatura anticatalana", mentre que el que diu Sentís és que la Catalunya que desapareix és la de Companys, la Catalunya dels gàngsters anarquistes que li han matat familiars i amics una constatació del moment i la que torna a renèixer és la real, contra el que deia un periodista de *Candide*, setmanari amic de l'Espanya nacional, "Finis Cataloniae". Com que pensava que el text no era anticatalà, el va reproduir íntegrament.

Carles Sentís sempre va assumir amb la cara ben alta tota la seva biografia. Pensava que la immensa majoria del catalanisme democràtic de centredreta estava contra la revolució anarquista i s'hi va oposar, bé passant-se al bàndol nacional o bé en qualitat de soterrat.

El líder de la Lliga pensava que calia que hi haguessin com més catalans



**Carles Sentís va destacar com a periodista i també com a funcionari i polític, tant durant l'etapa republicana com durant el franquisme i la transició.**

millor al costat de Franco per evitar que el país fos governat només per gent de fora.

Quan s'entrevista amb Cambó a París per comunicar-li la seva decisió d'anar al front, va aplaudir amb aquestes paraules: "Fa molt ben fet, hem d'anar aviat a Barcelona, perquè, si no, seran uns altres els qui ocuparan els nostres llocs".

Havia de mostrar una adhesió cega al bàndol franquista: era la consigna de Cambó. A més, com tots els homes de la Lliga, la seva vida perillava si es quedaven a la zona republicana.

Però això no implicava, matisava, que fos franquista de totes totes. Calia distingir, pensava, els franquistes convençuts, que es creien i sentien la doctrina oficial, d'aquells altres que ho eren circumstancialment, pel lligam que la guerra civil havia fet entre ells.

Hi ha, en tota la llarga i intensa trajectòria de Carles Sentís, un esforç per adaptar-se a les circumstàncies, per ser protagonista de la història al costat de diferents companys de viatge, i això li ha comportat l'acusació d'oportunista.

Una habilitat, la de jugar en diferents camps, que va estendre a la seva vida professional, en saber combinar el periodisme i la política.

Durant la República, ja va canviar de joc: escriu a la premsa republicana enemiga de Cambó i després a la de Cambó, igual que va fer Josep Pla. I abans de posar-se sota la protecció del líder de la Lliga és un home a sou de la

Generalitat de Companys. Els fets del 6 d'octubre de 1934, els viu a l'interior del palau de la Generalitat bombardejat per l'exèrcit, en qualitat de secretari particular del conseller Martí Esteve.

Molts anys després, ajudarà a restaurar la Generalitat, amb la seva destacada participació en l'operació del retorn de Josep Tarradellas, des de les files del partit centrista d'Adolfo Suárez, i el nou president el farà conseller.

Una habilitat per connectar també amb les noves generacions de periodistes demòcrates. No li farà res confraternitzar i seduir, gràcies al seu esperit tolerant i respectuós amb periodistes filosocialistes i filocomunistes a la junta de l'Associació de la Premsa de Barcelona, per democratitzar-la i convertir-la en el Col·legi Oficial de Periodistes de Catalunya, el primer aprovat pel parlament de Catalunya.

Carles Sentís estiuejava a Calella de Palafrugell i li agradava molt el mar, tant nedar com remar. Una de les virtuts més destacades que li reconeixien els pescadors era que sabia navegar sol. A la seva vida, va haver de navegar sol moltes vegades sota corrents de tota mena, i sempre se'n va sortir. I sempre amb la cara ben alta, amb un somriure fi a la mirada, sense haver d'amagar res ni haver-se de penedir de res, i, com a bon periodista, amb un gran respecte, interès i comprensió per la naturalesa humana.

*Lluís Bonada*